

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Vleermuisonderzoek Vierde Tochtweg 14 in Moordrecht

Versienummer:
Datum:

concept
06-09-2018

	
Omgevingsdienst Midden-Holland	
Productnummer	2018152708
Omschrijving	Vleermuisonderzoek Vierde Tochtweg 14 in Moordrecht
Status	Concept
Datum	21-09-2018
Opdrachtgever	Gemeente Zuidplas
Opgesteld door	ODMH

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doel.....	4
1.3	Beschrijving onderzoeksgebied	5
1.4	Wettelijk kader	5
2	Vleermuizen	6
3	Onderzoeksmethodiek.....	7
4	Resultaten.....	8
4.1	Functie kraamverblijf en zomerverblijf	8
4.2	Functie paarverblijf	9
5	Conclusie en advies	10
5.1	Functie verblijfplaats	10
5.2	Functie foerageergebied en vliegroute	10
5.3	Overige dieren	10

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Zuidplas is door de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) een vleermuisonderzoek uitgevoerd ter plaatse van het voormalige schoolgebouw aan de Vierde Tochtweg 14 in Moordrecht (hierna: het projectgebied).

Figuur 1: Ligging voormalig schoolgebouw (rood kader)

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het onderzoek betreft de voorgenomen sloop van het pand aan de Vierde Tochtweg 14 in Moordrecht.

Uit de resultaten van de 'Quickscan natuurtoets Vierde Tochtweg 14 in Moordrecht' (uitgevoerd door Staring Advies, kenmerk 1821, d.d. 7 december 2017) is gebleken dat voorafgaand aan het slopen van het schoolgebouw nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen noodzakelijk is. Vleermuizen hebben mogelijk een verblijfplaats in het pand of in bomen in de directe omgeving

1.2 Doel

Doel van het onderzoek is bekijken of het pand door vleermuizen als verblijfplaats wordt gebruikt en of een ontheffing voor de Wet Natuurbescherming noodzakelijk is op de verbodsbepalingen. Vleermuizen zijn een zwaar beschermde soort die volgens de Wet natuurbescherming niet verstoord of gedood mogen worden.

Tijdens een vleermuisonderzoek wordt onderzocht, op basis van de meest actuele onderzoeksprotocollen, welke vleermuizen in het plangebied voorkomen. Daarnaast wordt het gebiedsgebruik van de aangetroffen vleermuizen in kaart gebracht. Op basis van deze gegevens kan bepaald worden of een ontheffing aangevraagd moet worden.

1.3 Beschrijving onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie betreft een voormalige basisschool, die momenteel in gebruik is als islamitische gebedsruimte. Aan de straatzijde staat een rij haagbeuken, daarachter bevindt zich het voormalig schoolplein. Aan zowel de zuidwestzijde als de zuidoostzijde bevindt zich een fietsenstalling. Aan de noordoostzijde van het pand bevindt zich een groenstrook, met bosschages. Aan de achterzijde van de school (noordwestzijde) ligt een sloot. Ten noordwesten van de sloot liggen voetbalvelden met daarachter een nieuwbouwwijk. Aan de straatzijde bevindt zich parkeergelegenheid (onduidelijk of dat de functie was tijdens het in gebruik zijn van de school). Tegenover de school ligt aan de Vierde Tochtweg een weide met dieren (kippen, geiten) en daarachter bevindt zich de Ringvaart van de Zuidplaspolder.

Figuur 2: overzicht onderzoekslocatie (in rood perceel, in geel voormalige basisschool)

1.4 Wettelijk kader

Natuur, wilde planten en wilde dieren worden in Nederland door verschillende wet- en regelgevingen beschermd. De belangrijkste is de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet is sinds 1 januari 2017 van kracht. Vleermuizen hebben een strikt beschermde status. In het geval van de vleermuizen is niet alleen de soort beschermd, maar zijn ook bepaalde gebiedsfuncties beschermd. Bij negatieve effecten op individuele dieren, vaste verblijfplaatsen, belangrijke vliegroutes en onmisbaar foerageergebied is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

2 Vleermuizen

Gedurende het jaar heeft een vleermuis verschillende verblijfslocaties.

Kraamverblijven

In het voorjaar worden de jongen geboren. Ze worden opgevoed door hun moeder. De vrouwtjes vleermuizen betrekken in deze tijd van het jaar gezamenlijke verblijfplaatsen. Dit zijn de zogenoemde kraamkolonies. De mannetjes zitten dan individueel of in kleine groepen bijeen op andere locaties. Wanneer de jongen groot genoeg zijn om te vliegen worden de kraamkolonies verlaten.

Zomerverblijven

Gedurende de zomermaanden worden tijdelijke verblijfplaatsen gebruikt. Dit kunnen dezelfde locaties zijn als de kraamverblijven, maar dat hoeft niet.

Paarverblijven

In de loop van het najaar raken de vrouwtjes weer geslachtsrijp en begint het baltsseizoen. De mannetjes zoeken paarverblijven op waar ze een vrouwtje met hun baltsroep naartoe lokken. Nadat het vrouwtje met één of meerdere mannetjes gepaard heeft, betrekken ze hun winterverblijven.

Winterverblijven

In de winterverblijven komen grote groepen vleermuizen bijeen om hun winterslaap te houden. Dit is de meest kwetsbare periode voor de vleermuizen, omdat ze onopvallend in een gebouw zitten. Omdat de vleermuizen 's nachts niet op insectenjacht gaan is het lastig om een winterverblijf aan te tonen. Wanneer de temperatuur in de loop van maart langzaam stijgt worden de vleermuizen weer actief. Ze verlaten hun winterverblijf en mannetjes en vrouwtjes gaan weer naar gescheiden verblijfplaatsen.

Vliegroutes en foerageerplekken

Buiten de winterslaaperperiode maken vleermuizen elke avond gebruik van vaste vliegroutes. Deze lopen van de verblijfplaats naar de foerageerplek. Vaak oriënteren vleermuizen zich langs lijnvormige elementen, zoals bomenrijen, sloten met struiken of huizenblokken. Over het algemeen hebben ze een voorkeur voor onbelichte routes en foerageerplekken.

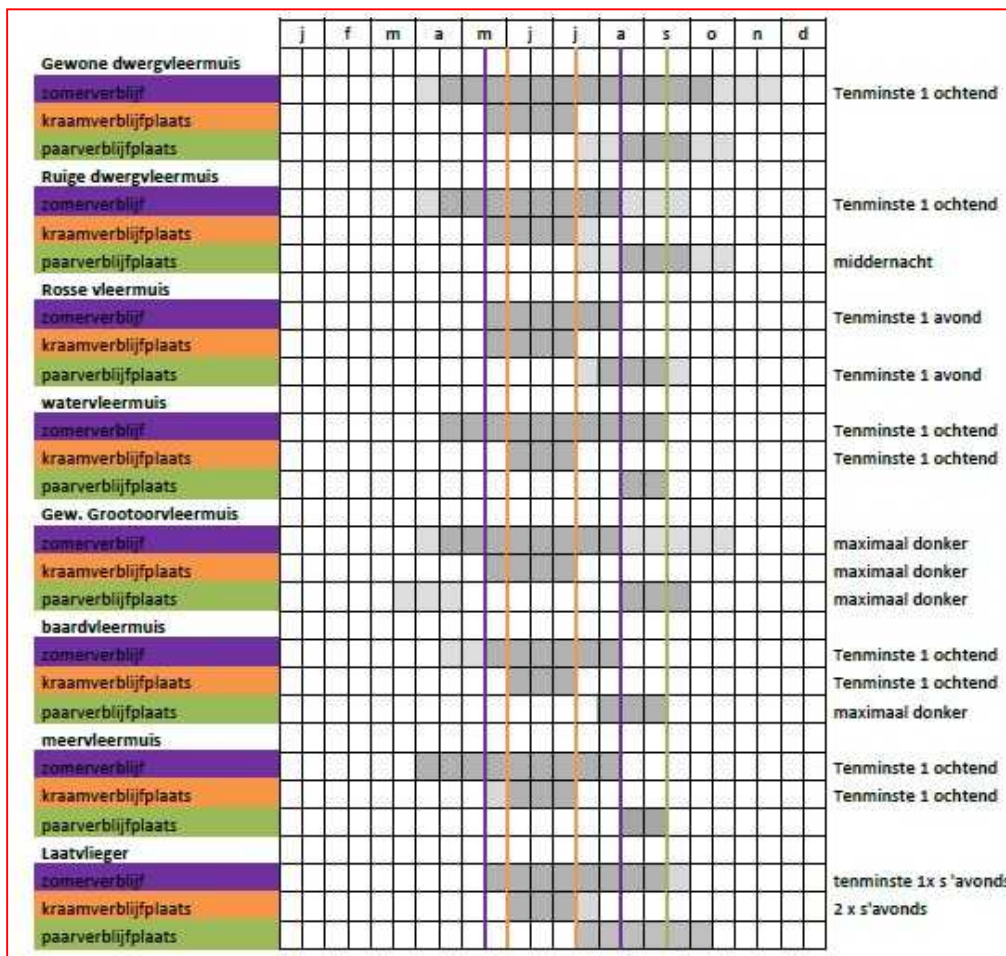
3 Onderzoeksmethodiek

Kraam- & zomerverblijven

De periode voor zomerverblijfplaatsen (paars kader) en kraamverblijfplaatsen (oranje kader) hebben overlap (figuur 3). Daardoor zijn de drie bezoeken voor beide functies afgelegd binnen de periode die staat voor de kraamverblijven. De bezoeken worden afgelegd binnen de periode die staat voor de soort met de kortste bezoeksperiode. In dit geval de laatvlieger (15 mei t/m 15 juli). Er zijn twee avondbezoeken en één ochtendbezoek afgelegd.

Paarverblijven

De twee bezoeken ten behoeve van de paarverblijfplaatsen (groen kader) moeten apart worden afgelegd. Dit moet gebeuren in de periode 15 augustus tot 15 september.

Figuur 3: overzicht periode van bezoek per functie en soort, conform het meest recente vleermuizenprotocol (2017)

4 Resultaten

Uit de quickscan natuurtoets van Staring Advies blijkt dat de volgende soorten in het onderzoeksgebied verwacht kunnen worden: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. De bezoeken voor zomer- & kraamverblijf en paarverblijf zijn zo efficiënt mogelijk gecombineerd. Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden in de periode mei 2018 – september 2018. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2017 van de gegevens autoriteit Natuur, de Zoogdiervereniging en het Netwerk Groene Bureaus.

De veldwerkzaamheden zijn steeds uitgevoerd door twee ecologen; mevrouw A. van Dolder (ODMH) en mevrouw N. van Wijngaarden (BK bouw- & milieuvadvis) of de heer G. Kalkman (BK bouw- & milieuvadvis). Er is gebruik gemaakt van een batdetector (Petterson D240x), een recorder (Tascam DR-05).

De waarnemingen tijdens de locatiebezoeken zijn opgenomen in tabel 1. Tijdens de locatiebezoeken is ook gekeken of het projectgebied dient als vliegroute en/of foerageergebied.

tabel 1: resultaten locatiebezoeken vleermuisonderzoek

Datum en tijdstip	Doel	Weersomstandigheden	Waarnemingen
21-06-2018 21.30-24.00u	Zomer/kraamverblijf	Helder, droog, 20°C, 3 Bft	Veel vleermuizen in de bomenrij (Haagbeuken) aan de rand van het schoolplein. Geen waarnemingen gedaan van uitvliegende vleermuizen uit het pand. Gewone dwergvleermuizen in zwermen komend en gaan rond/onder de bomen.
05-07-2018 21.30-24.00u	Zomer/kraamverblijf	Helder, droog, 19°C, 2 Bft	Bevestiging van eerdere waarneming. Uitvliegen is niet waargenomen.
13-07-2018 03.30-05.40u	Zomer/kraamverblijf	Helder, droog, 19°C, 2 Bft	Invliegen niet waargenomen.
15-08-2018 20.30-23.00u	Paarverblijfplaats en zwermplaats	Helder, droog, 20°C, 2 Bft	Bevestiging van eerdere waarnemingen. Geen waarnemingen van paargedrag. Zwermen of uitvliegen niet waargenomen. Waarneming van een overvliegende (veld)uil
01-09-2018 04.50-07.00	Paarverblijfplaats en zwermplaats	Helder, droog, 10°C, 1 Bft	Geen waarnemingen van paargedrag. Zwermen of invliegen niet waargenomen.

4.1 Functie kraamverblijf en zomerverblijf

Tijdens de locatiebezoeken van 21 juni en 5 en 13 juli 2018 zijn geen waarnemingen gedaan van het in- of uitvliegen van vleermuizen uit het pand, wel is er veel activiteit tussen de bomen (haagbeuken) aan de voorzijde van het gebouw. De vleermuizen die tussen de haagbeuken foerageren betreffen gewone- en ruige dwergvleermuizen. Er is een enkele waarneming van de rosse vleermuis gedaan. Langs de noordoostzijde van het gebouw hebben vleermuizen een vliegroute. Het voormalige schoolgebouw heeft geen functie als kraamverblijf.

Voor de dwergvleermuizen is het duidelijk geworden dat de bomenrij onderdeel uitmaakt van een regionaal jacht-, vlieg- en foerageernetwerk. In grotere groepen van >10 individuen trokken de vleermuizen tussen de bomen door.

Het pand heeft geen functie als kraamverblijf en geen functie als zomerverblijf.

4.2 Functie paarverblijf

Tijdens de locatiebezoeken van 15 augustus en 1 september 2018 zijn activiteiten van vleermuizen aan de noordoostzijde van het gebouw waargenomen, ook is er opnieuw veel activiteit tussen de haagbeuken voor het gebouw. Tussen de bomen is sprake van foerageergedrag. Langs de noordoostzijde is een vliegroute. Er zijn geen waarnemingen van paargedrag gedaan. Ook zijn er geen in- of uitvliegende vleermuizen uit het pand waargenomen.

Het voormalige schoolgebouw heeft geen functie als paarverblijf.

Tijdens het bezoek op 15 augustus 2018 vloog er een (veld)uil over het schoolplein. De uil volgde de bomenrij. De bomenrij op het schoolplein is zeer waarschijnlijk onderdeel van de vliegroute van een uil.

Figuur 4: Rood gemarkeerd de foerageerroutes en in blauw de vliegroutes van vleermuizen. In groen de vliegroute van een uil.

5 Conclusie en advies

5.1 Functie verblijfplaats

De bebouwing in het projectgebied is niet in gebruik als verblijfplaats door vleermuizen. Met de sloop van de bebouwing verdwijnen geen verblijfplaatsen van de zwaar beschermde vleermuissoorten. Een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming voor de sloop van het gebouw is niet noodzakelijk.

5.2 Functie foerageergebied en vliegroute

Vleermuizen volgen tijdens (foerageer)vluchten lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen, bomenrijen en dijklichamen. De bomenrij aan de zuidzijde van het schoolplein heeft een belangrijke functie voor de vleermuizen. Van de opdrachtgever is vernomen dat deze bomenrij vooralsnog behouden blijft, waardoor de functie niet in het geding komt. Ook de watergang aan de achterzijde van de school (noordzijde) heeft waarschijnlijk een belangrijke functie voor de vleermuizen.

Bij sloopwerkzaamheden dient nachtwerk voorkomen te worden. Mocht dit onverhoopt toch plaatsvinden dan dienen schijnwerpers alleen op het pand gericht te worden, uitstraling naar de sloot en omliggend groen dient voorkomen te worden.

Wanneer in de toekomst de bomenrij wel gekapt worden, dient een ontheffing op de Wet Natuurbescherming (Wnb) te worden aangevraagd. Tevens dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden.

5.3 Overige dieren

Ook voor uilen is de bomenrij aan de zuidoostzijde functioneel als vliegroute.

Figuur 5: Rood gemarkeerd de foerageerroutes en in blauw de vliegroutes van vleermuizen. In groen de vliegroute van een uil.